

Zelfevaluatie Burgerschap – PO & VO (per kerndoel)

Gebaseerd op SLO kerndoelen (definitieve concept, 2025). Beoordeel per kerndoel eerst de hoofdzin, daarna elke subzin. Schaal: **Ja** / **Nee** / **Nog verder ontwikkelen**.

PO (Primair Onderwijs)

19 — Democratische oefenplaats (aanbodsdoel)

Hoofdzin: De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
19	Hoofdzin: De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats.	☐	☐	☐	
19	• Wij bieden kennis en vaardigheden over de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de diverse samenleving (gericht op respectvolle omgang).	☐	☐	☐	
19	• Wij stimuleren sociale en kritische denkvaardigheden in lessen en routines.	☐	☐	☐	
19	• Wij oefenen respectvolle communicatie (offline en online) en borgen dit in klassenafspraken.	☐	☐	☐	
19	• Wij bieden activiteiten die sociale cohesie en actief burgerschap bevorderen (bijv. leerlingenraad, buurtprojecten).	☐	☐	☐	

20A — Samenleven in een democratische rechtsstaat: Basiswaarden

Hoofdzin: De leerling leert over de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
20A	Hoofdzin: De leerling leert over de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.	☐	☐	☐	
20A	• Leerlingen beschrijven vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.	☐	☐	☐	

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
20A	• Leerlingen leggen uit hoe de Grondwet, kinder- en mensenrechten deze waarden mogelijk maken/ beschermen.	☐	☐	☐	
20A	• Leerlingen redeneren over spanningen tussen waarden (dilemma's).	☐	☐	☐	
20A	• Leerlingen oefenen met dialogen, conflicthantering en gelijkwaardige behandeling .	☐	☐	☐	
20A	• Leerlingen herkennen hoe basiswaarden een rol spelen in samenleving en eigen leven .	☐	☐	☐	

20B — Samenleven in een democratische rechtsstaat: Diversiteit

Hoofdzin: De leerling leert omgaan met diversiteit.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
20B	Hoofdzin: De leerling leert omgaan met diversiteit.	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen beschrijven aspecten van diversiteit (o.a. godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid).	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen verkennen de eigen identiteit .	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen herkennen stereotypering, discriminatie, uitsluiting .	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen benoemen het belang van gelijkwaardige behandeling .	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen oefenen met verschillende perspectieven en leren oordeel uitstellen .	☐	☐	☐	

21A — Vormgeven aan democratische & maatschappelijke betrokkenheid: Democratische betrokkenheid

Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met democratische betrokkenheid.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
21A	Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met democratische betrokkenheid.	☐	☐	☐	
21A	• Leerlingen beschrijven hoe je invloed uitoefent via inspraak, verkiezingen, vertegenwoordiging .	☐	☐	☐	
21A	• Leerlingen doen ervaring op met besluitvorming (bijv. klassenraad, stemmingen).	☐	☐	☐	
21A	• Leerlingen oefenen standpunten verwoorden, luisteren, compromissen sluiten en omgaan met uitkomsten .	☐	☐	☐	
21A	• Leerlingen benoemen hun eigen bijdrage aan democratisch handelen.	☐	☐	☐	

21B — Vormgeven aan democratische & maatschappelijke betrokkenheid: Maatschappelijke betrokkenheid

Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met maatschappelijke betrokkenheid.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
21B	Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met maatschappelijke betrokkenheid.	☐	☐	☐	
21B	• Leerlingen benoemen rollen, rechten & plichten (zelf/anderen).	☐	☐	☐	
21B	• Leerlingen onderzoeken initiatieven, bewegingen, organisaties en middelen voor impact.	☐	☐	☐	
21B	• Leerlingen verkennen actuele/ maatschappelijke/ duurzaamheidsvraagstukken .	☐	☐	☐	
21B	• Leerlingen ervaren verantwoordelijkheid nemen voor welzijn van anderen .	☐	☐	☐	
21B	• Leerlingen verkennen bijdragen nu én in de toekomst vanuit eigen idealen .	☐	☐	☐	

VO (Onderbouw)

18 — Democratische oefenplaats (aanbodsdoel)

Hoofdzin: De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
18	Hoofdzin: De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats.	☐	☐	☐	
18	• Wij bieden kennis en vaardigheden over de basiswaarden van de democratische rechtsstaat en de diverse samenleving (respectvolle omgang).	☐	☐	☐	
18	• Wij stimuleren sociale en kritische denkvaardigheden (incl. actualiteitsdebatten).	☐	☐	☐	
18	• Wij oefenen respectvolle communicatie (offline en online), inclusief omgaan met polarisatie .	☐	☐	☐	
18	• Wij organiseren activiteiten die sociale cohesie en actief burgerschap versterken (leerlingenraad, participatieprojecten).	☐	☐	☐	

19A — Samenleven in een democratische rechtsstaat: Basiswaarden

Hoofdzin: De leerling verwerft inzicht in de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
19A	Hoofdzin: De leerling verwerft inzicht in de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.	☐	☐	☐	
19A	• Leerlingen beschrijven vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit en duiden deze in context.	☐	☐	☐	
19A	• Leerlingen tonen inzicht in de rol van Grondwet, kinder- en mensenrechten én internationale verdragen ; koppelen aan vrijheden in de Grondwet.	☐	☐	☐	
19A	• Leerlingen redeneren over spanningen tussen basiswaarden en vrijheden (argumenteren).	☐	☐	☐	

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
19A	• Leerlingen oefenen dialogen voeren, conflicten hanteren, gelijkwaardige behandeling en ethische oordeelsvorming.	☐	☐	☐	
19A	• Leerlingen reflecteren op het belang van basiswaarden voor samenleving en eigen leven.	☐	☐	☐	

19B — Samenleven in een democratische rechtsstaat: Diversiteit

Hoofdzin: De leerling verdiept inzicht in diversiteit en gelijke behandeling.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
19B	Hoofdzin: De leerling verdiept inzicht in diversiteit en gelijke behandeling.	☐	☐	☐	
19B	• Leerlingen beschrijven aspecten van diversiteit (godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap, seksuele gerichtheid).	☐	☐	☐	
19B	• Leerlingen reflecteren op de eigen identiteit.	☐	☐	☐	
19B	• Leerlingen herkennen/benoemen processen van stereotypering, discriminatie, uitsluiting.	☐	☐	☐	
19B	• Leerlingen beargumenteren het belang van gelijkwaardige behandeling.	☐	☐	☐	
19B	• Leerlingen reflecteren op ervaringen met perspectiefneming, oordeel uitstellen en omgaan met verschillen/overeenkomsten.	☐	☐	☐	

20A — Vormgeven aan democratische & maatschappelijke betrokkenheid: Democratische betrokkenheid

Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met democratische betrokkenheid.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
20A	Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met democratische betrokkenheid.	☐	☐	☐	

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
20A	• Leerlingen beschrijven kanalen voor invloed: inspraak, verkiezingen, vertegenwoordiging .	☐	☐	☐	
20A	• Leerlingen doen ervaring op met besluitvorming (bijv. MR-leerlingen, projectstemmen).	☐	☐	☐	
20A	• Leerlingen oefenen standpunten verwoorden en onderbouwen, luisteren, compromis sluiten en omgaan met uitkomsten .	☐	☐	☐	
20A	• Leerlingen benoemen en illustreren hun eigen bijdrage aan democratisch handelen.	☐	☐	☐	

20B — Vormgeven aan democratische & maatschappelijke betrokkenheid: Maatschappelijke betrokkenheid

Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met maatschappelijke betrokkenheid.

Code	Stelling	Ja	Nee	Nog verder ontwikkelen	Toelichting / Bewijs
20B	Hoofdzin: De leerling doet ervaringen op met maatschappelijke betrokkenheid.	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen benoemen rollen, rechten & plichten (zelf/anderen).	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen onderzoeken initiatieven, bewegingen, organisaties en middelen voor impact (lokaal/landelijk).	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen verkennen actuele/ maatschappelijke/ duurzaamheidsvraagstukken en nemen standpunten in op basis van bronnen.	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen ervaren verantwoordelijkheid nemen voor welzijn van anderen (dienstbaarheidsprojecten).	☐	☐	☐	
20B	• Leerlingen verkennen bijdragen nu én in de toekomst vanuit eigen idealen (actieplan/reflectie).	☐	☐	☐	

Gebruik

- Print of exporteer dit document naar **PDF**.
- Kies per regel: **Ja / Nee / Nog verder ontwikkelen** en noteer kort **bewijzen/voorbeelden**.
- Koppel indien gewenst aan **LesSpiegel**-metingen (leerlingbeleving) voor OP0/OP2/OP3-bewijs.